

4 női sors Multimédiás Oktatási Anyag

2. szöveg – Pauk Anna (Érkezés Auschwitzba)

a)

Az egész világ kitaszítottjai voltunk, és akkor végre, trópusi hőségben, dél felé megérkezett vonatunk **Birkenaubá**. Birkenau – akkor természetesen még nem tudtuk, hol vagyunk. **Auschwitzot**, a főállomást kikerülte a vonatunk, és a birkenai állomáson nem tettek ki névtáblát. A világ legnagyobb temetője titokzatosan és idegenül fogadott bennünket. A vonat egy kapunak kiképzett őrtornyon keresztül állt be a sok sínből álló állomásra. Szemünk előtt, amerre csak elláttunk, véges-végig egyforma, szürke, ablaktalan fabarakkok álltak. Itt-ott látszott egy-egy alacsony kőépület is, de fű, fa vagy bármiféle szemet üdítő színfolt nem volt látható sehol. A tábor területe óriási nagy volt, mint utólag megtudtam, akkor 300 000 ember volt a létszám, és utánunk is csak egyre jöttek, jöttek a vonatok, melyeknek zsúfolt embertartalmát mind elnyelte ez a rettenetes kapu. A vonatunk szombat délutántól vasárnap reggelig állt, így volt időm az elem terület tájat alaposan szemügyre venni. Teljesen sík területen feküdt a láger, a lengyel Kárpátok körvonalai látszottak messziről, és maga a tábor területe is erősen fennsík jellegű és klímájú volt. Valamikor óriási mocsár terült el itt, aminek a lecsapolásával nem sokat bajlódtak. Mint hallottam, két-három évvel ezelőtt az állomás sík területe esős idő esetén víz alatt állott. Mi trópusi hőségben érkeztünk meg, a nap egész délután vadul tűzött zárt vagonunkra, a gyerekek sírtak, vízért könyörögtek. Néztem a láger barakkjait, és úgy képzeltem, hogy legalább a higiéniai berendezésük modern és hiánytalan lesz. Szinte vágyódtam már, hogy osszanak be végre az egyik barakkba, és ihassak. Soha még így nem kínlódtam a szomjúságtól. Estefelé végre hoztak vagononként egy-egy vödör vizet, alig egy korty jutott belőle. És most szavak, kifejezések, színek kellenének nekem, valami új és megrendítő jelző, amivel valamennyire ki tudnám fejezni, hogy milyen a birkenai víz. Valami sár színű zavaros lé, amiben rozsdacsomók úszkálnak, a szaga állott posványszag, és ha használhatom vízre ezt a kifejezést: száraz volt ez a víz. Ha ittunk belőle, utána a nyelvünk odatapadt a szájpapánkhoz, és az eddigi szomjúság pokoli kínokká dagadt. Égő szemeim előtt fekete karikák ugráltak, szívem vadul vert, és agyam csak egyetlen fogalomra tudott koncentrálni: víz, víz.

4 női sors Multimédiás Oktatási Anyag

b)

Sorba tereltek bennünket, mire feleszméltem, apámat már el is sodorták mellőlünk. Ő előbbre állt a férfiak között. Szoroson fogtam anyám karját; Istenem, csak mi együtt maradassunk! A sor lassan haladt előre. A csíkos ruhás, vad arcú férfiak ott forgolódtak körülöttünk, elszedtek mindent, a legkisebb csomagot is, és egy csomóba dobálták az út szélére. Tőlem is elszedték a zöld strandtáskámat, amiben a nélkülözhetetlenek hitt holmijaim voltak. Majd autón bevisszünk mindent a barakkokhoz, csak tessék ideadni a holmikát! – mondták egyre, és ki szelíd erőszakkal, ki kíméletlenül, kirángattak a kezünkől mindent. Titokzatos sugdolózással kikapkodták a kisgyerekek kezét az anyákéból és az öregek kezébe adták. Itt-ott elfojtott zokogás hallatszott. Még talán a karon ülő kicsi gyerekek is érezték a pillanat feneketlen tragikumát, csöndben és megszeppenten húzódtak össze. Riadtan kapaszkodtam anyám karjába. A sor lassan lépdelt előre, és ebben a pillanatban láttam meg a sor előtt szétvetett lábakkal álló, gúnyos mosolyú német tisztet, aki egy bottal, hanyag mozdulatokkal mutatott hol jobbra, hol balra. Anyámmal ugyanabban a pillanatban vettük észre, hogy külön választják az öregeket és a fiatalokat. Az öregek, a gyerekek és azok a fiatal anyák, akik ragaszkodtak ahhoz, hogy a gyerekeikkel maradjanak, mentek a bal oldalra, a munkásoknak kiválasztottak pedig mentek a jobb oldalra. Anyám karja megrándult, éreztem, hogy egész testében megremeg. Én szólni se tudtam, csak egyre szorosabban kapaszkodtam a karjába. És ekkor anyám halkán annyit mondott nekem: „Annikám nem csinálunk jelenetet.” A tiszt, aki nem volt más, mint dr. Mengele, mosolygott, és egy szó nélkül intett botjával anyámnak balra, nekem pedig jobbra. Arankának is balra mutatott, s én erre megfogtam a kezét és odarántottam magamhoz Arankát. A tiszt látva elszántságomat, elnevette magát, és azt mondta: „Na, du kannst noch laufen!”¹ És Aranka jött velem. Szó nem esett. Anyám után néztem, a kék kopott felöltője alól egyik oldalon kikandikált a zöld pléd. Lassan, fáradt léptekkel ment, kicsit meggörnyedve, egy pillanatra még láttam az arcát, sápadt volt és fájdalmas, de fegyelmezett. Valami halálos fáradtság és elhagyatottság áradt belőle, és ahogy néztem lassan tűnő alakja után, kitört belőlem a zokogás. A tiszt a botjával erélyesen jobbra intett, mennem kellett. Ahogy sírva elindultam, megláttam apámat, ötös sorban állt kanizsai férfiakkal. Amint észrevettem, zokogva kiáltottam oda: „Képzeld, elszakítottak anyától!” Apa bátorítóan mosolygott, és visszakiabált: „Ne sírj kislányom, én majd megpróbálok anyához átkéretőzni!” Tovább kellett mennem, anyám alakja eltűnt az első kanyarultnál, apám csoportja elmaradt mögöttem. Aranka mellettem volt, megfogtam a kezét, „gyere testvér, legalább mi maradjunk együtt!” Odaértünk a hosszú sorhoz, ahol a kiválogatott nők álltak. Beálltunk az ötös sorba. Egy katona bottal és kutyával felszerelve, gúnyos mosollyal üdvözölt bennünket: „Ach, ihr seid die Partisane!”² Álltunk az ötös sorban. Az első ötös sorban, amit még annyi-annyi sorbaállítás követett. (...) Valószínűtlenül piszkosak voltunk.

¹ Na, du kannst noch laufen! (német): Na, látom, tudsz még járni!

² Ach, ihr seid die Partisane! (német): Á, ti vagytok a partizánok!